

Dkt. George Payton, Tafsiri ya Biblia, Kipindi cha 24, Maswali ya Balagha na Kauli za Balagha

© 2025 George Payton na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. George Payton katika mafundisho yake kuhusu tafsiri ya Biblia. Huu ni kipindi cha 24, Maswali ya Balagha na Kauli za Balagha.

Katika uwasilishaji huu, tunazungumzia changamoto nyingine ya tafsiri, nayo ni maswali ya balagha na kauli za balagha.

Kwa kawaida tunafikiria maswali ya balagha, lakini kauli za balagha si kitu kinachojadiliwa mara nyingi. Tunataka kuona jinsi haya yote mawili yanavyoweza kuleta changamoto kwa watafsiri wa Biblia na wakalimani wa Biblia. Kwa hivyo, kila lugha ina maswali, kwa kadiri tunavyojua.

Na kwa kawaida, wamezoea kuuliza taarifa. Mambo kama, ni saa ngapi? Au wageni wetu wanakuja lini? Unanunua mikate mingapi? Huyu anazungumza na Jim na nani? Kwa hivyo tuna maswali ya aina hii ya taarifa. Lakini kuna madhumuni mengine ya maswali.

Na tuliona baadhi ya hayo tulipoangalia nadharia ya kitendo cha usemi, ambapo unaweza kusema mambo kama, je, unaweza kumpa mtu chumvi? Na kisha hilo si swali la kupata taarifa; hilo ni ombi la heshima. Kwa hivyo, maswali yanaweza kutumika kwa njia tofauti. Na wakati mwingine, swali linaweza kutumika kama jibu kwa mtu.

Unaulizwa swali, kisha unalijibu kwa swali, lakini swali unalojibu kwa kweli ni zaidi ya hilo. Kwa mfano, tuseme kwamba msichana mdogo katika shule ya upili, Susan, anarudi nyumbani kutoka shuleni, na baada ya kufika huko kwa muda, kisha anamwuliza mama yake kama anaweza kutazama TV. Je, ninaweza kutazama TV? Na kwa hivyo hili ni ombi halisi, moja kwa moja, jinsi linavyoonekana.

Na Mama anasema, umemaliza kazi yako ya nyumbani? Sasa, hilo ni ombi la kupata taarifa, lakini ni zaidi ya hayo. Kwa hivyo, Mama alijibu kwamba ilitokana na sheria za nyumbani. Mama na Susan wote wanajua kwamba lazima ufanye kazi yako ya nyumbani kwanza kabla ya kufanya kitu kingine chochote.

Kwa mfano, kutazama televisheni. Ukimaliza kazi yako ya nyumbani, basi jibu ni ndiyo, unaweza kutazama televisheni. Ukimaliza kazi yako ya nyumbani, basi kwa nini unauliza? Kwa hivyo, Mama anasema hivi, na anachohitaji kufanya ni kuuliza swali. Susan tayari anajua jibu, iwe ni ndiyo au hapana, kwa sababu anajua kama alifanya kazi yake ya nyumbani.

Na anasema ndiyo, kisha anapata nafasi ya kutazama TV. Ikiwa bado hajafanya kazi yake ya nyumbani, anaondoka, na kisha anarudi baadaye anapomaliza kazi yake ya nyumbani. Yote hayo yanajikita katika swali hilo: Je, umefanya kazi yako ya nyumbani? Kwa hivyo, kila mara kuna mambo mengi zaidi ambayo hatuyaoni kwa undani, lakini tunaelewa hilo.

Na hivyo hiyo ni moja ya matumizi mengine ya maswali. Lakini suala tunalotaka kuliangalia sasa ni aina nyingine ya swali. Ni la kawaida katika lugha nyingi.

Lugha zote nilizokutana nazo zina maswali ya balagha, na si maswali halisi yanayoomba taarifa, lakini hutumika kwa aina fulani ya athari. Balagha hutokana na neno balagha. Balagha ni kujaribu kumshawishi mtu, kujaribu kushawishi mawazo yake, au tabia yake, au uelewa wake.

Na kwa hivyo, hazikusudiwi kuchukuliwa kihalisi. Tatizo ni, tunazitambuaje zinapokuja kwetu kutoka lugha nyingine, kama vile Kigiriki au Kiebrania, zilizotafsiriwa katika lugha yetu? Kwa mfano, katika Marko 8:36, ni faida gani ya mwanadamu kupata ulimwengu wote na kupoteza roho yake? Na kwa maswali ya balagha, hatutarajii jibu. Mara nyingi, watu wanaosikia wanajua jibu ni nini.

Wanajua kwamba si swali. Na katika swali hili maalum hapa juu, ni dhahiri kwamba jibu ni kwamba haimfaidii mtu chochote ikiwa atapata kila kitu na kupoteza roho yake. Mwishowe anapoteza.

Kwa hivyo, yote hayo yamejikita katika swali hilo rahisi: linamfaidi nini mtu? Kwa hivyo, wakati mwingine, si rahisi kubaini kama swali ni la kweli au la kibalaghai. Kwa hivyo, nina mistari hapa, na kisha tunaweza kujadili kama ni la kweli au la kibalaghai. Je, mtu anayeuliza habari, au anaitumia kwa athari ya kibalaghai? Kwanza, Mungu anawatendea kama wana, kwani ni mwana gani ambaye baba yake hamrudi? Halisi au la kibalaghai? Labda la kibalaghai. Sawa, vipi kuhusu hili? Hivi ndivyo Yesu alivyokuwa katika umati, na mwanamke mwenye tatizo la damu akamgusa, naye akasema, ni nani aliyegusa mavazi yangu? Je, hilo ni swali la kweli au swali la kibalaghai? Nadhani lilikuwa swali la kweli.

Na wanafunzi wakasema, samahani, bwana, tunasukumwa huku na huko . Tumezungukwa na kundi la watu. Na jibu ni kwamba kila mtu anakugusa.

Unamaanisha nini, ni nani anayenigusa? Angalia huku na huku; kuna watu wapatao 15 au 20 wanaojaribu kukugusa. Kwa hivyo, walilichukulia kama swali halisi, kwa hivyo walijaribu kulijibu, sivyo? Sawa, swali linalofuata. Timotheo wa Kwanza 3:5, kwa maana ikiwa mtu hajui jinsi ya kuisimamia nyumba yake mwenyewe, atawezaje kuitunza kanisa la Mungu? Na maana yake ni kwamba, ikiwa mtu hajui jinsi ya kuisimamia nyumba yake mwenyewe, hawezi kuitunza kanisa la Mungu.

Matendo 2 :7, wakashangaa na kustaaajabu, wakisema, Je, hawa wote wanaosema si Wagalilaya? Na jibu ni, hawa wote ni Wagalilaya. Sote tunajua hilo. Mathayo 13:10, kisha wanafunzi wakamwendea Yesu, kwa nini unazungumza nao kwa mifano? Tukisoma Mathayo na kifungu kinacholingana na Marko, wanafunzi walitaka kujua kinachoendelea. Kwa sababu katika kuzungumza na watu kwa mifano, hata wanafunzi wakati mwingine hawakuelewa.

Hili basi linaongoza kwenye swali la Mfano wa Mpanzi ni nini. Tafadhali tuelezee hilo? Kwa hivyo, hili ni swali halisi, au linaonekana kuwa kweli. Na huu ni mfano wa ngano na magugu katika Mathayo 13:27: Je, hukupanda mbegu nzuri shambani mwako? Basi, imepakwaje magugu? Tuna maswali mawili hapo. La kwanza linaonekana kuwa la balagha.

Je, hatukupanda mbegu nzuri tayari? Na wafanyakazi hawa labda ndio waliofanya hivyo. Kwa hivyo, jibu ni, tunajua kwamba tulipanda mbegu nzuri. Kisha swali halisi ni, inawezekanaje kwamba magugu haya yamekua ikiwa sisi ndio tuliopanda mbegu nzuri? Kwa hivyo haya hapa mengine. Marko 3:4, je, ni halali kutenda mema au kudhuru siku ya Sabato, kuokoa maisha, au kuuu? Lakini wakanyamaza kimya.

Huyu ni Yesu katika Marko 3 anapomponya mtu siku ya Sabato, na anawauliza Mafarisayo maswali haya, nao walikuwa wakitafuta sababu ya kumtoa Yesu nje. Anawaambia hivi, lakini wananyamaza kimya. Sasa, je, wangeweza kujibu? Labda.

Marko 4:30, wako ndani ya mashua, kuna dhoruba, Yesu amelala. Mwalimu, hujali kama tunaangamia? Inasikika kama balagha. Marko 4:30, Marko 4:40, akawaambia, kwa nini mnaogopa? Bado hamna imani? Kwa hivyo, je, Yesu amechanganyikiwa? Anauliza habari? Labda hapana.

Na kwa njia moja, anasema hivyo kwao. Hata hivyo, haionekani kama kali. Labda kwa namna fulani ni kemeo la adabu au la upole zaidi .

Katika Marko 3:4, inaonekana kwamba alikuwa akiwaita na alikuwa amewakasirikia. Ungeweza kusikia tu Torati katika sauti yake, na baadaye inasema kwamba alikuwa amefadhaika sana rohoni mwake kiasi kwamba aliwakasirikia. Marko 4:41, ikifuata Marko 4:40, baada ya bahari kutulia, akasema, Hamna imani yoyote? Wakasema, Huyu ni nani? Hata upepo na mawimbi vinamtii.

Je, hiyo ni kweli au ni balagha? Labda yote mawili. Kwa hivyo, si rahisi kila wakati kubaini kama ni la kweli au balagha. Lakini kidokezo kimoja ni kwamba, je, watu walioulizwa swali walijibu swali? Na kama hawakujibu, huenda ikawa balagha.

Na kama unazungumzia kundi la wanafunzi wakiulizana, hakuna hata mmoja wao aliyejua jibu. Kwa hivyo, kidokezo kingine ni, je, inaonekana kama mtu aliyeuliza

hakujua taarifa hiyo? Je, tunaweza kusema kwamba wanafunzi hawakumtambua Yesu alikuwa nani wakati huo? Ndiyo, kuna sababu nzuri kwa hilo. Sawa.

Kwa hivyo, suala la kwanza ni katika kubaini kama ni swali halisi au swali la balagha. Linalohusiana na hilo ni, kazi ya swali ni nini? Kwa nini mtu alilisema, au linatumika kusema nini? Kukemea ni jambo la kawaida, lakini sio pekee. Tunapata mengine katika Biblia, ambayo kisha huibua maswali ya ufafanuzi kuhusu kwa nini yalisemwa.

Tunaelewa kwamba imesemwa, lakini hatuelewi kila mara kwa nini inasemwa hadi tuangalie kwa undani zaidi maandishi. Sawa, kwa hivyo tunajaribu kubaini ni nini kitendakazi kulingana na maneno yaliyotumika katika swali na maneno katika maudhui, lakini pia katika muktadha, hali, na hali ambayo watu wako. Sawa, kwa hivyo moja ya mambo yanayotumika ni kusema au kusisitiza ukweli kwamba ni kweli dhahiri.

Kwa hivyo katika Marko 3:23, Yesu anasema, Shetani anawezaje kumtoa Shetani? Hili ni dhahiri: Shetani hawezi kumtoa Shetani. Mwingine, Goliathi, kwenye uwanja wa vita, anasema, je, mimi si Mfilisti na ninyi askari wa Sauli? Ni jambo dhahiri, kwa hivyo njooni msemi hivyo. Na kwa hivyo, hakika, wote walijua hilo.

Yohana 18:35, wakati Yesu yuko, tuseme, tukijadili, labda tukijadiliana na Pilato, na Yesu anasema, je, kuna mtu aliyekuambia kunihusu, au tayari ulijua hilo? Naye akasema, je, mimi ni Myahudi? Maana yake nini? Mimi si Myahudi. Ninajuaje? Sawa, kwa hivyo ni ukweli dhahiri. Mimi si Myahudi hakika. Sawa, jambo lingine ni kuzingatia hali au hali fulani, hasa wakati ambapo kunaweza kuwa na uwezekano mwingi.

Kwa hivyo, Yakobo 4, samahani, 5:13 na 14, je, kuna yeyote kati yenu anayeteseka? Na aombe. Je, kuna yeyote kati yenu anayefurahi? Na aimbe sifa. Je, kuna yeyote kati yenu mgonjwa? Na awaite wazee na wawawekee mikono.

Na kwa hivyo, maana yake ni kwamba, ikiwa mtu yuko hivi, anapaswa kufanya hivyo. Au yeyote aliye kama hivi, mwache afanye hivyo. Lakini imesababisha maswali haya ya balagha.

Wakati mwingine, ni kuanzisha mada mpya au kuvuta umakini kwenye jambo fulani. Katika Ruthu 31, Naomi anamwambia mkwewe, binti yangu, je, nisikutafutie usalama ili mambo yakufae? Kisha anaendelea kusema jambo lingine. Ruthu hata hakujibu hilo.

Nilikuwa nikisoma maoni, na yalisema, kwa hivyo Naomi aliuliza swali hili la balagha, na Ruthu alifikiria akilini mwake jibu ni ndiyo. Sijui kwamba hiyo ndiyo ilikuwa kusudi la Naomi kuuliza. Ilionekana kama alikuwa akiegemea kwenye kitu kipya, na alikuwa akianzisha mada.

Hii ni njia ya kujadili mada na kuingia katika hali hiyo na mada hiyo. NIV na NLT hufafanua swali la balagha, na husema hivyo katika taarifa. Ninapaswa kukusaidia kupata nyumba salama.

Inavutia. Sawa. Marko 4:30 na 31, tutaufananishaje ufalme wa Mungu au tutauelezea kwa mfano gani? Ni kama punje ya haradali na kadhalika.

Katika hali hiyo, Yesu hajachanganyikiwa. Hayuko hivyo; Mungu wangu, ngoja nifikirie jambo fulani kuhusu jinsi ya kusema hivi. Anaanzisha mada mpya, na ni mpito kutoka kwa mambo mengine aliyosema hapo awali.

Anatoa mfano mmoja, kisha anafanya mabadiliko haya, kisha anatoa mfano mwingine, na kadhalika. Tumezungumzia hadi sasa ili kuzingatia hali fulani, kuzingatia, kuanzisha mada mpya, au kusema jambo dhahiri. Mwingine ni kumkemea mtu, na huu ndio tunaotarajia, lakini sio kila wakati ndio huo.

Mama anamkamata mwanawe wa miaka mitatu ameketi sakafuni akila biskuti kwenye mtungi wa biskuti, naye anasema, unafanya nini? Na mwana anasema, duh, mama, inaonekanaje? Mimi nakula biskuti. Hapana, hafanyi hivyo. Ana umri wa miaka mitatu, na anakata biskuti hizi, na anaingia matatani, na anasema, oh, samahani, Mama.

Sawa. Anamkemea. Haombi taarifa.

Mathayo 12:34, Yesu anawakemea Mafarisayo. Enyi wazao wa nyoka, mnawezaje kuwa waovu? Semeni yaliyo mema. Kwa hivyo, anawaita.

Marko 8:17 hadi 20, wamewalisha wale 5,000, na wanapanda mashua, na Yesu akawaambia, Jihadharini na chachu ya Mafarisayo. Wakasema, amekasirika kwamba hatukuweza kufika, kwamba tulisahau kuchukua mkate. Na akasema siwaulizi kuhusu mkate.

Kisha akawauliza maswali kadhaa. Lakini swali la kwanza alilouliza lilikuwa, hamjalewa? Na swali la mwisho alilouliza ni, je, bado hamjalewa? Hili linaweza kuwa kemeo kali au la, lakini linasikika kama anawakemea. Na swali lingine alilokuwa nalo hapo awali katika Marko 3 aliposema, je, hamna imani yoyote? Je, mna wasiwasi? Au samahani, Marko 4, je, hamna imani yoyote? Alipotuliza bahari.

Nyingine ni moja ya ninayopenda zaidi tunayoiona kutoka kwa Paulo. Enyi Wagalatia wapumbavu, ni nani aliyewaroga kuamini upuuzi huu? Hilo ni kemeo moja kwa moja. Hilo ni sawa na Yesu kuwaita Mafarisayo na makuhani kizazi cha nyoka.

Na kisha , ukisoma mistari ifuatayo, Paulo anarudiarudia. Je, hukuamini hili? Je, hujui hilo? Na anarudiarudia katika jambo hilo lote. Anawaita.

Sawa. Sawa. Kuonyesha hisia au kutokuwa na uhakika.

Kwa hivyo, katika Marko 8:11 na 12, Mafarisayo wanabishana na Yesu, wakimwomba ishara, naye anaugua sana rohoni mwake. Kwa nini kizazi hiki kinatafuta ishara? Nadhani alihuzunika rohoni mwake. Kisha anafanya anachosema.

Hazungumzi nao. Ni tofauti na katika Marko 9, ambapo Yesu anawaambia watu waliokuwa wakizungumza naye baada ya kushuka kutoka mlimani. Na anasema, enyi kizazi kisichoamini, nitawavumilia hadi lini? Anazungumza nao moja kwa moja.

Lakini hapa anazungumza ndani yake tu. Lakini kwa kweli anasema mambo haya. Sawa.

Katika Marko 12:17, mfano wa mtu aliyekuwa na ghala na alihitaji kujenga ghala kubwa zaidi. Na kisha anafikiria, nifanye nini kwa kuwa sina mahali pa kuweka mazao yangu yote? Kwa hivyo, anafikiria mambo. Anatafakari.

Anafikiria kuhusu hili. Sawa. Na wakati mwingine ni ombi la heshima au pendekezo.

Katika Marko 5, mfano huo, samahani, ni hali ambapo Yesu alikuwa na Yairo akienda kumponya binti ya Yairo. Kisha, mwanamke mwenye tatizo la kutokwa na damu anatokea. Kisha anamponya mwanamke huyo, naye anaondoka.

Na kisha watu wanatoka nyumbani kwa Yairo, na wanaripoti kwa Yairo, binti yako amekufa. Kwa nini umsumbue mwalimu zaidi? Tena, sidhani kama hii ni kemeo kwa sababu mbili. Kwanza, haionekani kama wanafanya ukali.

Pili, wanazungumza na bosi wao. Katika utamaduni kama huo, hawamtaji bosi wao, hasa mbele ya watu. Kwa hivyo labda ni kama, tusimsumbue mwalimu tena.

Kwa hivyo, ni pendekezo la heshima au, hebu tufanye hivi. Limesemwa zaidi ya, si katika hali ya lazima. Ndiyo.

Neno tegemezi ni neno, lakini ni la heshima. Tufanye hivi. Au labda itakuwa vizuri... Sawa.

Kwa hivyo , jambo la kwanza tunalopaswa kufanya ni kubaini kama ni la kweli au la kibalaghai. Na hilo ndilo tunalojiuliza tunapofanya uchambuzi wetu. Jambo la pili ni, kazi ya swali la kibalaghai ni nini? Na tunajaribu kubaini hilo. Orodha niliyotoa labda haijakamilika.

Kunaweza kuwa na mambo mengine. Lakini tunajaribu kubaini kadri tuwezavyo swali la balagha linafanya nini au kwa nini walilitumia kwa njia hii. Jambo linalofuata ni, je, lugha lengwa ina maswali ya balagha? Ninajaribu kufikiria lugha zozote nilizokutana nazo ambazo hazikuwa nazo.

Swali ni, maswali ya balagha hufanyaje kazi katika lugha lengwa? Na kama tulivyosema, hatutumii maswali ya balagha kuanzisha mada mpya. Wakati mwingine, tunafanya hivyo ili kufupisha. Umewahi kumsikia mchungaji akitoa mahubiri, na anazungumzia hoja ya kwanza, na kisha hoja ya pili, na hoja ya tatu, na kisha atauliza kitu kama, kwa hivyo tunasema nini hapa? Na kisha atatoa hitimisho lake.

Kwa hivyo, tunaitumia kwa njia hiyo, lakini kwa ujumla hatuna mchungaji anayekuja na kusema, kwa hivyo ujumbe wa leo unahusu nini? Kwa kawaida hawaanzi na hilo. Kwa kawaida huanza na kitu kingine. Kwa hivyo, swali ni, je, lugha lengwa tunazofanya kazi nazo zina maswali ya balagha ambayo hufanya kazi sawa na yale yaliyo katika Biblia? Huenda yakawa na maswali ya balagha, ambayo baadhi yake hufanya kazi kama yale ya kibiblia, na baadhi yake katika Biblia huenda yasilingane na lugha lengwa.

Kwa hivyo, ikiwa wana maswali ya balagha, na maana ya swali iko wazi kwa wazungumzaji wa lugha lengwa, basi tunaweza kulitafsiri tu kwa kutumia umbo hilo hilo katika mfumo wa swali. Nakumbuka nilikuwa nikifanya kazi na kikundi cha watu huko Namibia tukitafsiri kitabu cha Marko kwa mdomo, na tulizungumzia sura tano au sita hivi. Na walichofanya ni kwamba walikuwa na rekodi ya mzee mmoja ambaye alikuwa amesimulia kifungu tunachokiangalia, na kisha wangenichezea.

Hakuwepo, kwa hivyo walinichezea, kisha wakanipa tafsiri ya maneno ya kile alichosema kwa Kiingereza. Kwa hivyo hii ilikuwa katika moja ya lugha, lugha ya Himba. Kwa hivyo wanaume wa Himba wangesema, kisha wangeniambia hiyo inamaanisha nini.

Nakumbuka sehemu hii moja tuliyokutana nayo ambapo Yesu alikuwa akiuliza maswali mfululizo. Na sijui jinsi mtu huyu, kama aliambiwa kwamba walikuwa na ufasaha wa kusema au la, lakini hivi ndivyo alivyofanya. Angesema alijua kwamba walikuwa na ufasaha wa kusema.

Na neno hilo, Nahi, ni usemi wa Himba. Halimaanishi chochote. Linamaanisha kuwa ninauliza kwa ufasaha, sivyo? Na hata hilo, ni la kiimbo, unaweza kuona tu kwamba alikuwa akiuliza maswali.

Kwa Kiswahili, ukiuliza jambo na ni jibu dhahiri, basi unaweza kusema, kwa hivyo, wewe ni bosu wangu? Jibu ni, hapana, wewe si bosu wangu. Kwa nini unaniambia la kufanya? Kwa hivyo, wanatumia corny kwa njia hiyo. Na kwa Orma, wana neno, Uri.

Kwa hivyo hiyo ni nyingine. Kwa hivyo, lugha hizi zinaweza kuwa na chembe hizi ndogo ambazo zinaweza kutumia ili kuwasilisha kwamba maswali haya ni ya balagha. Na nimefikiria tu nyingine katika Kiswahili, Jay.

Kwa hivyo, hatuna chakula sasa hivi. Vipi kuhusu kesho? Na watasema, kesho, Jay? Hilo ni swali lingine. Ni swali la balagha.

Kwa hivyo, tunapaswa kutafuta njia katika lugha lengwa za kuwasilisha maswali haya ya balagha kwa njia ya kawaida. Na unapofanya hivyo, ina athari kubwa sana. Inasikika vizuri sana katika lugha yao.

Na wanaipata papo hapo. Nini kitatokea wasipoipata? Kisha, tunahitaji kufikiria njia nyingine ya kuisema. Kwa sababu tukiiacha kama swali, haitawasiliana.

Kwa hivyo, tunapaswa kutafuta njia ya kuibadilisha. Na hili ni jambo la kisarufi. Ni suala la lugha la kiwango cha juu kidogo.

Sio sarufi ya moja kwa moja, lakini kwa namna fulani ni matumizi ya lugha. Sawa. Kwa hivyo kauli au maagizo ya balagha ni sentensi ambazo hazikusudiwi kuchukuliwa kihalisi kwa sababu zinatumiwa kwa athari au athari.

Kwa mfano, kauli za balagha hutumiwa balagha, na maswali ya balagha ni maswali yanayotumiwa kwa msisitizo au athari. Kwa hivyo, kauli za balagha au maagizo ya balagha. Kwa mfano, rafiki yako yuko karibu kufanya uamuzi mbaya, na unamshauri asifanye hivyo, na unamwambia, hakika, hilo ni wazo zuri.

Nina uhakika mambo yatakuwa mazuri kweli. Anajua kwamba hujali sana. Anajua kwamba hufikirii hivyo.

Unasema kwa ajili ya athari. Tunafanya hivi wakati wote na hata hatujui tunafanya hivyo. Loo, hilo ni wazo zuri.

Ndiyo. Kwa hivyo, tunapata haya katika Biblia. Sio ya kawaida sana, lakini tunayapata.

Kwa hivyo, tunahitaji kutambua kwamba hazikusudiwi kuchukuliwa kihalisi. Kisha, swali ni, je, tunapaswa kuiacha kama kauli? Au tunapaswa kuibadilisha kwa njia fulani au kuirekebisha kwa namna fulani ili watu wanaosoma maandishi watambue kwamba si kauli ya moja kwa moja ya kutoa taarifa? Kwa hivyo, tunahitaji kufanya jambo. Hapa kuna moja.

Hii ni Yohana 11, karibu wakati Lazaro alipokufa, na Yesu akaahirisha siku mbili zaidi kimakusudi ili Lazaro afe. Kisha akawaambia wanafunzi, Twendeni Yudea tena. Wanafunzi wakamwambia, Rabi, Wayahudi walikuwa wakitafuta kukupiga kwa mawe sasa hivi, nawe unaenda tena? Na kisha jambo hili lote, hujui ya kwamba Herode

anakutafuta? Na Yesu akasema, Herode, mbweha yule, yule mnyama mdogo, simjali Herode.

Nina kazi ya kufanya. Kisha anasema, na hawakuelewa. Kisha anasema, waziwazi, Lazaro amekufa.

Nami nafurahi kwa ajili yenu kwamba sikuwapo hapo ili mpate kuamini. Lakini twendeni kwake. Kwa hiyo, Tomaso, aitwaye Pacha, akawaambia wanafunzi wenzake, Twendeni nasi tukafe pamoja naye.

Kwa kweli hiyo ni kauli ya balagha. Kwa kweli, jinsi inavyosomwa kwa Kiingereza ni tambarare. Haionekani kuwa na athari kubwa ya balagha, angalau si kwangu ninapoisoma.

Na wakati mwingine unasoma, na unaenda, sawa, ni nini hicho? Na kisha unaendelea tu, na hujui kwamba hana kejeli, lakini hafanyi mambo halisi. Hawakuwa tayari kwenda kufa pamoja na Yesu. Hawakuwa wakisema, unajua nini, popote Yesu aendapo, akifa, tutakufa.

Hilo ndilo Petro alilofanya walipokuwa kwenye Karamu ya Mwisho. Na anasema, kama mtakufa, mimi nitaenda nanyi, nami nitakufa. Hatuelewi hilo hapa.

Hii ni kauli ya balagha ambayo mara nyingi hukosekana. Ile tuliyoitoa siku nyingine, katika hotuba nyingine, samahani, mtu aliyekuwa na mwana aliyekuwa na pepo. Kisha anamwambia Yesu, lakini kama unaweza kufanya chochote, utuhurumie na utusaidie.

Yesu akasema, ukiweza, yote yanawezekana kwa yeye aaminiye. Mara moja, baba yake mvulana akalia na kusema, Ninaamini, nisaidie katika kutokuamini kwangu. Tulijadili hilo hapo awali, lakini kama suala la kupitia upya ikiwa unaweza, haijulikani ni nini kinachofanya hapo.

Je, ni kauli ya balagha? Je, ni swali la balagha? NLT hulifanya kuwa swali la balagha, na kisha hata huliongeza kwa kusema, unamaanisha nini ikiwa naweza? Kwa mengine, weka alama ya kuuliza ikiwa unaweza. Kwa Kiingereza, tunapaswa kutumia lafudhi ya sauti ili kuisitiza, lakini tunasisitiza kitu ambacho ni maneno tuli kwenye ukurasa. Tafsiri zingine kwa Kiingereza huchukua hili kama Yesu akisema, vema ikiwa unaweza kuamini, mambo yote yanawezekana.

Wanaichukulia kama kauli halisi kwamba Yesu anazungumza na Baba kwa kusema hivyo, na kusema, kama unaweza kuamini, kwa hivyo kuna njia tofauti za kuitafsiri kwa sababu inachanganya. Ni vigumu.

Siwezi kusema kwa uhakika, najua kwa hakika kwamba hii ni kauli ya balagha, lakini hakika ina mambo mengi yanayoendelea katika maandishi kwamba ukichukulia tu hilo kama Yesu halisi akimtia moyo mtu huyo kuwa na imani, hilo linawezekana. Ukiangalia maandishi hayo ni tafsiri halali. Inaonekana kuna mengi yanayoendelea, ingawa.

Sawa. Inayofuata inapatikana katika Marko 14. Wako katika bustani ya Gethsemane.

Yesu akaenda kuomba, akawajia akawakuta wamelala, akawaambia, Simoni, umelala? Hukuweza kukesha kwa saa moja? Kesheni na kuomba ili msije mkaingia majaribuni. Roho i radhi, lakini mwili ni dhaifu. Akaenda tena akaomba, akisema maneno yale yale.

Alirudi tena na kuwakuta wamelala, macho yao yakiwa mazito sana, nao hawakujua jinsi ya kumjibu. Kwa hivyo tunachukua hilo la kwanza. Simoni, umelala? Kama swali la balagha.

Kwa kweli, Kigiriki, ukikiangalia, kinaweza kuwa swali la balagha au kauli ya balagha kwa sababu hakuna alama za kuuliza katika Kigiriki. Kinasema tu, Simoni, unalala. Lakini tunachukulia hilo kama swali la balagha.

Kisha anasema hivi. Kisha akaja mara ya tatu na kuwaambia waendeleo kulala na kupumzika. Je, kweli anawaambia waendeleo kulala? Nilisikia mahubiri kuhusu hili mara moja, na mchungaji akasema Yesu alikuwa na wasiwasi nalo.

Walikuwa wamechoka. Walikuwa wameenda siku nzima. Ilikuwa Pasaka.

Hawakuwa wamelala, na alikuwa na wasiwasi nao. Nyinyi watu, endeleeni kupumzika kidogo. Ilitosha.

Saa imefika. Tazama, Mwana wa Adamu anasalitiwa. Simama.

Twende. Samahani. Muda aliosema endeleeni kulala na muda aliosema tuamke tuende ni kama sekunde mbili.

Kwa hivyo, uwezekano kwamba anawatia moyo walale ni mdogo sana, kama si vigumu. Cha kufurahisha ni kwamba, tafsiri nyingi za Kiingereza hutafsiri hili. Je, bado unalala na kupumzika? Cha kufurahisha. Wameigeuza kuwa swali la balagha kwa sababu kulala na kupumzika hakuonekani kuwa na maana.

Kwa hivyo, unarudi kwa rafiki yako anayefanya uamuzi huu, na unasema hilo ni wazo zuri. Hilo litafanikiwa kweli. Na anasema, lakini nitafanya hivyo hata hivyo.

Na unasema nini? Sawa, endelea na ufanye hivyo basi. Humwambii afanye hivyo, lakini hii iko katika hali ya lazima kwa Kigiriki. Endelea kulala na kupumzika.

Inavutia. Sawa, kwa hivyo hizi zinaweza kusababisha matatizo hata kwa uelewa. Hizi zinaweza kusababisha matatizo wakati wa kuzitafsiri.

Na tunapaswa kutafsiri vipi? Je, tunapaswa kutafsiri hili kama swali la balagha? Ikiwa lugha tunayoizungumzia, tunayoitafsiri haina kauli za balagha, basi hilo litakuwa tatizo katika mawasiliano. Hiyo itakuwa sababu nzuri ya kuendelea na kusema hivi katika swali la balagha, kama matoleo mengi ya Kiingereza yanavyofanya. Na hivyo moja ya mambo ni, je, tunafanya jambo ambalo si la kawaida sana? Na jibu ni hapana kwa sababu tuna matoleo kadhaa ya Kiingereza yanavyofanya hivyo.

Kwa hivyo, hiyo ni uhalalishaji au uungaji mkono fulani kwa uchaguzi wetu wa kufanya hivi. Kwa hivyo, hii inatuacha wapi? Kwa hivyo tunatambua kwamba ni kauli ya balagha, na tunauliza, kazi yake ni nini? Je, ni kemeo au kitu kingine? Na kumbuka kwamba tukitumia aina za Kigiriki au Kiebrania, tunapaswa kujiuliza, je, watu wataelewa athari ya balagha ambayo mwandishi alikusudia? Na kama tulivyosema, matoleo mengi hutafsiri Yohana 11, 16, wakati Yesu anasema, au wakati Tomaso aliposema, Baba, twende Yerusalemu tukafe. Wanaitafsiri kihalisi.

Sijaona yeyote kati yao akiitafsiri zaidi ya moja kwa moja umbo halisi na maneno halisi ya Thomas. Lakini kama nilivyosema, hilo linasikika kama lisilo na athari yoyote. Pili, hutofautiana katika jinsi wanavyotafsiri na kutafsiri Marko 9, 23, na 24, na mara nyingi, haijulikani wazi.

NLC inachukua hatua ya imani, kana kwamba ilivyokuwa, na kuifanya kuwa swali la balagha na kuifanya iwe wazi kabisa kwamba Yesu anasema, unamaanisha nini ikiwa unaweza? Sasa, je, wanaongeza maneno kwa Yesu? Je, alisema maneno hayo? Wengine wanaweza kusema, ndiyo. Je, athari ya balagha imebadilishwa? Kesi inaweza kufanywa; hapana, haijabadilishwa. Kwa hivyo, ni jambo gani muhimu zaidi hapa? Jambo muhimu zaidi hapa ni athari ya balagha na kushika maneno.

Kwa hivyo, tunapaswa kusawazisha yote mawili. Jambo la tatu ni kwamba matoleo mengi katika Marko 14:41 yanaigeza kuwa swali la balagha ili iwe wazi kwa sababu yalikuwa na hisia kwamba watu wanaweza wasielewe kwamba hii ni kauli ya balagha. Kwa hivyo, tunaweka umbo hilo kadri tuwezavyo huku tukisisitiza sana kazi ya balagha.

Tunafanya hivyo kwa maswali ya balagha na kauli za balagha. Kwa hivyo, hilo ni suala lingine la tafsiri ambalo tunapambana nalo tunapotafsiri Biblia.

Huyu ni Dkt. George Payton katika mafundisho yake kuhusu tafsiri ya Biblia. Huu ni kipindi cha 24, Maswali ya Balagha na Kauli za Balagha.